

Oświadczenie Obywatelskiego Forum Legislacji

w sprawie trybu prac legislacyjnych nad projektem ustawy reformującej system emerytalny

Członkowie Obywatelskiego Forum Legislacji działającego przy Fundacji im. Stefana Batorego pragną wyrazić swoje głębokie zaniepokojenie przyjętym przez organy władzy publicznej trybem prac *nad projektem ustawy o zmianie niektórych ustaw w związku z określeniem zasad wypłaty emerytur ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych* (druk sejmowy 1946).

Projekt tej ustawy został przygotowany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej i podany do wiadomości publicznej 11 października 2013 r. Przewiduje on wejście ustawy w życie z dniem 1 lutego 2014 r. Przedstawienie tego Projektu nie zostało poprzedzone przygotowaniem, skonsultowaniem oraz przyjęciem jego założeń.

W toku konsultacji publicznych zarówno instytucje społeczeństwa obywatelskiego, jak i organy władzy publicznej, zwracały uwagę na poważne wątpliwości co do zgodności projektu ustawy z podstawowymi standardami zawartymi w Konstytucji RP. Zwracano uwagę, że Projekt m.in. narusza konstytucyjne standardy prawidłowej legislacji. Znamienne jest, że Projekt spotkał się z negatywną opinią licznych instytucji publicznych w tym m.in. Rządowego Centrum Legislacji, które odpowiada za jakość rządowych projektów ustaw. W opinii RCL projekt uznano za niezgodny z Konstytucją RP w zakresie dotyczącym jego podstawowych rozstrzygnięć normatywnych.

Projekt nie został także skierowany do Rady Legislacyjnej, pomimo tego, że zgodnie z Regulaminem pracy Rady Ministrów jest to obowiązkowe w przypadku projektów o "szczególnie istotnych skutkach prawnych, społecznych i gospodarczych".

Z uwagi na wagę skutków społecznych, które niesie Projekt trudno jest znaleźć uzasadnienie dla odstąpienia od wspomnianych wyżej obowiązków. Z pewnością zmiany demograficzne oraz dostrzeżone problemy systemu emerytalnego nie były dla administracji rządowej zaskoczeniem uniemożliwiającym zaplanowanie prac legislacyjnych nad Projektem tej ustawy w sposób właściwy dla standardów prawidłowej legislacji obowiązujących w demokratycznym państwie prawnym.

Pomimo tych wątpliwości Projekt został przyjęty przez Radę Ministrów i przesłany do Parlamentu, gdzie staje się przedmiotem pośpiesznie prowadzonych prac legislacyjnych, które w istocie uniemożliwiają jakąkolwiek refleksję nad jego treścią.

W związku z powyższym Obywatelskie Forum Legislacji pragnie zaapelować do Marszałka Sejmu RP, Marszałka Senatu RP oraz Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, jako strażnika Konstytucji RP, o zapewnienie właściwych w państwie prawnym gwarancji proceduralnych w procesie stanowienia prawa, gwarantujących przede wszystkim wnikliwą ocenę *ex ante* zgodności projektu z Konstytucją RP, a także analizę faktycznych skutków jego wejścia w życie dla wszystkich interesariuszy.

Pragniemy także podkreślić, że wadliwe planowanie i prowadzenie działalności legislacyjnej przez Radę Ministrów może zostać naprawione na etapie parlamentarnym np. poprzez włączenie w proces legislacyjny Komisji Ustawodawczych Sejmu RP i Senatu RP. Jeśli w trakcie postępowania legislacyjnego w parlamencie nie zostaną zachowane odpowiednie standardy proceduralne, to Prezydent powinien prewencyjnie skierować ustawę do Trybunału Konstytucyjnego.

W obliczu sygnalizowanych od początku prac legislacyjnych wątpliwości konstytucyjnych, istnieje wysokie ryzyko, że wejście w życie ustawy doprowadzi do nieodwracalnych skutków, które nie sposób będzie zmienić po zakończeniu prac legislacyjnych i wejściu w życie ustawy, nawet w sytuacji gdyby Trybunał Konstytucyjny już po kilku miesiącach od jej wejścia w życie orzekł o jej niekonstytucyjności. Dlatego za tak istotną uważamy gruntowną analizę konstytucyjną Projektu na etapie prac parlamentarnych.

Członkowie Obywatelskiego Forum Legislacji
Warszawa 6 grudnia 2013 r.

Obywatelskie Forum Legislacji działa przy Fundacji im. Stefana Batorego od 2008 roku. W jego skład wchodzi przedstawiciele organizacji pozarządowych, kancelarii prawniczych, środowiska akademickiego oraz profesjonalni lobbyści. Celem Forum są działania na rzecz poprawy jakości prawa, transparentności procesu jego stanowienia oraz poszerzenia partycypacji obywateli w tym procesie. Więcej o Forum można przeczytać na stronie: http://www.batory.org.pl/programy_operacyjne/przeciw_korupcji/przejrzystosc_w_procesie_stanowienia_prawa_1